

BEYAS | 2015
SEMPOZYUMU

Kurumsal Belleklerin Geleceği

Dijitalleştirme-Elektronik Arşiv-Elektronik Belge Yönetimi Sempozyumu

*22-23 Ekim 2015, Ankara Üniversitesi Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi Teknokent Konferans Salonu
Gölbaşı/Ankara*

SONUÇ BİLDİRGESİ

Ankara Üniversitesi ev sahipliğinde Ankara Üniversitesi Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi Koordinatörlüğü ve Ankara Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü ve Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü işbirliği ile TÜRKSAT A.Ş. ana sponsorluğunda 22-23 Ekim 2015 tarihlerinde gerçekleştirilen e-BEYAS 2015: Kurumsal Belleklerin Geleceği: Dijitalleştirme-Elektronik Arşiv-Elektronik Belge Yönetimi Uygulamaları Sempozyumunda e-arşiv uygulamaları, dijitalleştirme, e-arşiv yazılımları, e-arşiv yönetimi, Elektronik Belge Yönetimi Sistemi (EBYS) yazılımları ve uygulamaları, e-arşivlerde dijitalleştirmede süreç yönetimi, kurumsallaştırma ve sürdürülebilirlik, güvenli ve yetkilendirilmiş erişim, dijitalleştirmenin hukuki boyutları, dijitalleştirmenin yasal süreçlere ve yönetim süreçlerine etkileri ve benzeri konular, alanlarında uzman akademisyen ve uygulamacılar tarafından ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

e-BEYAS 2015 Sempozyumunda 7 oturumda toplam 31 bildiri sunulmuş; 600'ün üzerindeki katılımcının ilgili konularda farkındalıklarının artırılmasına çalışılmıştır.

“e-Kurum Dönüşümlerinde Belge Yönetimi ve e-Arşiv Sistemleri Standartları” başlıklı oturumda,

- Kamu kurumlarında belgelerin elektronik ortamda üretim, kullanım ve saklanmasına yönelik olarak ilke, kural ve standartların belirlenmesi amacıyla tasarlanan TS 13298 Elektronik Belge Yönetimi Standardı, bu standardın uygulanması aşamasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri ile bu standarda ilişkin yapılan güncellemeler ve değişiklikler anlatılmıştır.
- Bütünleşik e-Kurum Sistemlerinin ve Kurumsal Yapılanmanın önemi ve bu konuyla ilgili izlenmesi gereken yöntemler açıklanmıştır.

- Türksat mühendisleri tarafından geliştirilen, kurumsal belgelerin yasal mevzuat ve standartlara uygun şekilde elektronik ortamda güvenli ve etkin olarak yönetilmesini, teknolojik ve yasal gelişmelerin sisteme hızlı ve doğru biçimde uygulanmasını Türksat güvencesi altında sağlayan “Elektronik Belge Yönetim Sistemi” çözümü Belgenet tanıtılmıştır.

“Elektronik Belge Yönetim Sistemlerinde Sürdürülebilirlik ve Kurumsallaştırma” başlıklı oturumda,

- Kurumlardaki birimlerin birlikte çalışabilirliği için olması gerekli temel unsurlara;
- Kurumsal faaliyetlerin, organizasyon yapısının, insan kaynakları profilinin, belge üstverilerinin, kurumsal/yasal formların, iş süreçlerinin ve bunların birbiriyle olan ilişkilerinin bilgilerini depolayan bir veri ambarı olan EBYS'nin doğru veri madenciliği uygulamaları ile yönetim karar destek sistemlerine sağladığı katkılara;
- EBYS'nin kurumsallaştırılması sürecinde Marmara Üniversitesi ekseninde personelin ne tür sorunlarla karşılaştıklarına, çalışanların yeniliklere ve değişime ayak uydurmadaki çabasına ve bu kapsamda alınması gereken önlemlerin neler olabileceğini belirleyerek EBYS'nin Üniversitenin insan kaynağında nasıl bir değişime yol açtığına;
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi ve Dijital Arşiv Uygulamalarına, kurumların bakış açısına, kurumlarda düzgün bir planlama yapılmadan başlayan sayısallaştırma projelerine, firmaların paket yazılımlar olarak sundukları EBYS ve Arşiv programlarına, uygulamalarda ortaya çıkan problemlere, projeleri yürütmekle sorumlu olan birimlere ve personel yapısına değinilmiştir.

“Dijitalleştirmenin Hukuki Boyutları: Yasal Süreçlere ve Yönetim Süreçlerine Etkileri” başlıklı oturumda,

- Bilginin gizliliğinin, bütünlüğünün ve kullanılabilirliğinin korunarak geleceğe aktarılabilmesi için, mevcut risklerin azaltılması ve sadece teknik önlemlerle sınırlı olmayan bilgi güvenliği önlemlerinin alınması gerekliliğine dikkat çekilerek, daha üst seviyede ve daha etkin korumanın sağlanmasına yönelik öneriler sunulmuş;
- Dijital içerik sahiplerinin ve dağıtıcılarının haklarının tanımlanması ve korunması ile dijital içeriklerden faydalanan bireylerin sorumluluklarının belirlenmesi gerekliliği vurgulanmış;
- "e-devlet" veya "e-belge", özel olarak ise "dijitalleşme" kavramının günümüz "devlet"ine ne gibi hukuki etkilerde bulunduğu değinilmiş;
- Dijitalleştirmenin adli bilişim üzerindeki rolü ve etkilerinin analiz edilmiştir.

“e-Arşiv ve Elektronik Belge Yönetim Sistemleri Entegrasyonu ve e-Devlet” başlıklı oturumda,

- e-devlet hizmetlerinin olgunluğunun artırılması açısından elektronik belge ve arşiv yönetim sistemlerinin önemi ve bu çerçevede kamu kurumlarının ortak ihtiyaçları üzerinde durulmuş;
- Elektronik belgelerin saklanması, düzenlenmesi ve yeniden erişime açılması aşamalarını yöneten elektronik arşiv sistemlerinin elektronik belge yönetim sistemleri ile entegrasyonu için geliştirilen yazılımlar açıklanmış;
- Kamu kurumlarının resmi yazışmaları, EBYS ve Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) sistemi arasındaki ilişkinin detaylandırılması, KEP sistemi ile ilgili mevcut mevzuat kapsamının incelenmesi, ortaya çıkan bu ihtiyaçların ne olduğu, ileride ortaya çıkabilecek sorunların belirlenmesi ve bunlara yönelik hazırlanabilecek düzenlemelerin kapsamı anlatılmış;
- Kurumlararası bilgi paylaşımına yönelik uygulamaların birlikte çalışabilirlik esasları ulusal ve uluslararası örnekleriyle sunulmuş;
- Projelerde tecrübeli bilgi ve belge uzmanı personele yer verilmemesi, kurumun fonksiyonlarını gerçekçi olarak yansıtan uygulanabilir dosya planı eksikliği, mevcut planların yönetilememesi, kullanıcıların planı yeteri kadar bilmemesi, dosyalama işinin yanlış yerde başlatılması ve belge üreticilerinin düzenli dosyalama yapmaması sorunları ele alınmış ve dosya bütünlüğünün önemi vurgulanmıştır.

“Arşiv Belgelerinin Dijitalleştirme Süreci Yönetimi ve Uzun Süreli Doğrulama – Koruma” başlıklı oturumda,

- Elektronik/dijital evrenin insan ve kamu alanında gerçekleştirdiği tipolojik değişikliklere ve fark ettirmeden içerisine çekildiğimiz güvenlik açıklarına, teknolojinin kolaylıkları ve hızı yanında dikkat edilmesi gereken bir yönünün de olduğuna vurgu yapılmış;
- Kurumlarda dijitalleştirme ve e-arşivlemenin önemi ve dijitalleştirme ve e-arşivlemede izlenecek yollar ve yapılması gereken çalışmalar dile getirilmiş;
- Elektronik Arşiv oluşturulurken dikkat edilmesi gereken atılan imzanın tipi, imzanın ne zaman arşivlenmesi gerektiği ve elektronik arşiv süresinin düzenli kontrol edilerek aksiyon alınması gibi unsurlara değinilmiş;
- Küçük ve orta ölçekli bilgi merkezlerine yönelik olarak gerçekleştirilen projelerden biri olan LoCloud (Local Content in Europeana Cloud – Europeana Bulutunda Yerel İçerik) projesinde gerçekleştirilen çalışmalar tanıtılmış;

- Dijital arşivleme çalışmaları ve bu çalışmalarda standartların uygulanmasının önemi ortaya konulmuştur.

“e-Arşiv ve e-Belge Yönetim Sistemi (EBYS) Yazılımları Teknolojik Altyapı Gereklilikleri” başlıklı oturumda,

- Organizasyonların e-arşivlemeye yönelik yapılanmalarının nasıl gerçekleştirileceği, arşivlenecek elektronik bilgi, belge veya materyalin hangi işlemlere tabi tutulacağı, altyapı ve güvenlik gereksinimlerinin neler olacağı açıklanmış;
- EBYS kullanan veya kullanacak Kurum/kuruluşların teknik altyapıda uyması gereken unsurlar belirtilmiş;
- Dijital arşivlerin sorunları, bulut bilişiminin sağladığı özellikler ve fırsatlar, bulut bilişim gereksinimleri anlatılmıştır.
- Elektronik belgelerin korunması ve elektronik arşivleme ile ilgili temel prensiplerin neler olduğu ve organizasyonların bu prensiplere nasıl uyum sağlayacağı ele alınmış;
- CANON firmasının dijitalleştirme çözümleri tanıtılmıştır.

“Elektronik Belge Yönetimi ve Arşivleme Sistemleri Uygulama Örnekleri” başlıklı oturumda,

- Atılım Üniversitesi Kadriye Zaim Kütüphanesi’nde bulunan Ankara Dijital Kent Arşivi ve Kurumsal Arşiv birimlerinin oluşum süreçleri, bilgi ve belgelerin temini, dijitalleştirilmesi ve karşılaşılan sorunlar anlatılmış;
- Milli Eğitim Bakanlığında kullanılmakta olan Doküman Yönetim Sistemi (DYS) tanıtılarak, bu sistemin kullanıcılarına yönelik gerçekleştirilen analiz çalışmasının sonuçları sunulmuş;
- İstanbul’daki İlçe Belediyelerinin kurumsal bilgi kaynakları hizmeti stratejik planlar ve performans programları ışığında değerlendirilmiştir.

Sempozyuma ilgili alanda çalışma yapan araştırmacılar, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin belge yöneticileri, arşivcileri ve bilgi işlem birimlerinin teknik personeli soru, görüş ve önerileriyle katkı sunmuş; bireyler arasında bilimsel ve sosyal etkileşim sağlanmıştır.

Genel olarak değerlendirmek gerekirse; bilgi teknolojilerinin hızlı gelişimi kurumların iş ve işlemlerinde değişiklikler yapmasını zorunlu kılmış, gerçekleştirilmekte olan ve gerçekleştirilmiş olan işlemler elektronik ortama taşınmıştır. Bilgi ve belge yönetimindeki yenilikçi yaklaşımlar sayesinde elektronik belge yönetim sistemleri, dijitalleştirme ve e-arşiv sistemleri kurumlara kolaylık sağlamanın yanında, iş ve işlemlerini hızlı ekonomik ve verimli şekilde gerçekleştirmelerini sağlamıştır. Söz konusu sistemlerin bilişim boyutunu oluşturan

yazılımların geliştirilmesi/kurumsallaştırılması ve sürdürülebilirliklerinin sağlanması ile kurumsal belleklerin geleceği ise üzerinde durulması gereken önemli bir boyutu oluşturmaktadır.

Kurumlarda dijitalleştirme çalışmaları ve e-arşiv sistemlerinin oluşturulması sadece belgelerin taranmasından ve yazılım/donanım sağlanmasından ibaret değildir. Dijitalleştirme ve e-arşiv sistemleri, dijital arşiv kaynaklarının sağlanması, tanımlanması, düzenlenmesi, ilişkisel bütünlüğünün korunması, üstverilerinin belirlenmesi, erişim ilkeleri, değerlendirme-ayıklama-imha ve uzun süre koruma çalışmalarını, güvenli ve yetkilendirilmiş erişimi, diğer sistemlerle entegrasyonu içeren sürecin yönetimini gerektirmektedir.

Bu bağlamda e-BEYAS 2015 Sempozyumunun, kurum ve kuruluşların gereksinimlerini karşılayacak arşiv belgelerinin dijitalleştirilmesinde izlenecek yöntemlerin belirlenmesi ve e-arşiv sistemi yapısının ve bileşenlerinin belirlenerek gerçekleştirilecek dijitalleştirme çalışmaları için farkındalık oluşturduğunu ve bu alanda yol gösterici olduğunu; kurumsal belleklerin geleceğini belirleme ve güvence altına almaya yönelik olarak önemli fikirler verdiğini umuyoruz.

Katılımlarınız için teşekkürlerimizi sunuyor, başka bir bilimsel etkinlikte bir arada olmayı diliyoruz.

E-BEYAS 2015 Sempozyumu Düzenleme Kurulu Başkanları

Prof. Dr. Fahrettin Özdemirci

Prof. Dr. Hamza Kandur

Hazırlayan: Dr. Nevzat Özel